

Ze sborových akcí

Út	24. 3.	14:30	setkání starších věkem
Út	24. 3.	19:30	Biblická hodina (Důležité biblické texty - Evangelium Matoušovo)
Ne	29. 3.	9:30	Květná neděle - bohoslužby (E. Čášková)
Po	30. 3.	19:00	schůzka hospodářské komise
Út	31. 3.	14:30	setkání starších věkem
Čt	2. 4.	18:00	Zelený čtvrtek - čtení pašijí
Čt	2. 4.	19:00	schůzka učitelů nedělní školy
Pá	3. 4.	9:30	Velký pátek - bohoslužby s Večeří Páně
Pá	3. 4.	18:00	Velký pátek - bohoslužby s Večeří Páně
Ne	5. 4.	9:30	Hod Boží velikonoční - bohoslužby s Večeří Páně (E. Čášková)
Út	7. 4.	14:30	koncert nejen pro starší věkem (K. Fialová - viola)
Út	7. 4.	16:30	schůzka křesťanské služby
Út	7. 4.	19:00	Biblická hodina (Důležité biblické texty - epištola Římanům)
Čt	9. 4.	19:00	schůze staršovstva
Ne	12. 4.	9:30	bohoslužby (M. Krieg z Zurichu)
Út	14. 4.	14:30	setkání starších věkem
Út	14. 4.	19:00	Biblická hodina (Důležité biblické texty - Epištola Korintským)
St	15. 4.	19:00	Setkání Křesťanské akademie: Prof. ThDr. Petr Pokorný DrSc., Dr. h. c.
Ne	19. 4.	9:30	bohoslužby (E. Čášková)
Út	21. 4.	14:30	setkání starších věkem
Ne	26. 4.	9:30	bohoslužby (E. Čášková)
Út	28. 4.	14:30	setkání starších věkem

Případné změny v programu po uzávěrce Hroznu lze najít na sborových webových stránkách <http://vinohrady.evangnet.cz>, které jsou pravidelně aktualizovány.

Hrozen vinohradského evangelického sboru vychází přibližně jednou za měsíc. Redakční uzávěrka je vždy 20. každého měsíce. Redakční kruh tvoří *Matěj Cháb, Jakub Rais, Jana Šarounová, Barbora Uličná a Adelaida Wernischová*. Jazykové korektury: *Jana Šarounová*. Tiskovou verzi programem \LaTeX 2 ϵ připravuje *Jan Mach*, internetovou *Jan Šaroun*. Adresa na internetu: <http://vinohrady.evangnet.cz/hrozen>. Příspěvky, reakce či dotazy posílejte na adresu sboru (Korunní 60, 120 00 Praha 2 – Vinohrady, tel. 224 253 550, e-mail: fsvinohrady@volny.cz) nebo přímo redaktorům. Určeno jen pro vnitřní potřeby vinohradského sboru. **Neprodejně.**

V Janských Lázních

Obsah

Obřežte svá srdce	2
Z Paměti Jana Špačka V.	7
Z kázání Jana Husa na čtvrtou neděli postní	11
Lima byla	12
Nesprávný tvar	13

Obřežte svá srdce

Kázání Martina Hruše na Vinohradech na první neděli postní 2015

Čtení L 8,26–39

text: Jr 7,21–23 + Jr 4,4

Evangelisté jsou někdy ve vyjadřování hodně úsporní a vynechávají i to, co by následovníky Krista určitě zajímalo. Např.: L 5,3–4 ... *posadiv se, učil z lodí zástupy, a když přestal mluvit, řekl Šimonovi: ...* – nikdy se už nedozvíme, co Ježíš zástupům říkal. Mysl evangelistova je upřena k něčemu důležitějšímu: zázračnému lovu ryb (L 5,4–11), po němž se čtveřice nejvýznamnějších učedníků rozhodne všeho nechat a následovat Ježíše. To nás vede k přemýšlení, co chtěl každý evangelista mimo všechnu pochybnost sdělit a co nechal stranou. Svědectví a vyprávění z Ježíšova života měl každý z nich k dispozici jistě dost, víme, že pracovali s více prameny, měli z čeho vybírat – ale evangelium musí zachovat přehlednost a perspektivu, k níž se všechno sbíhá: Ten ukřižovaný Ježíš je Kristus, Boží Syn, Spasitel.

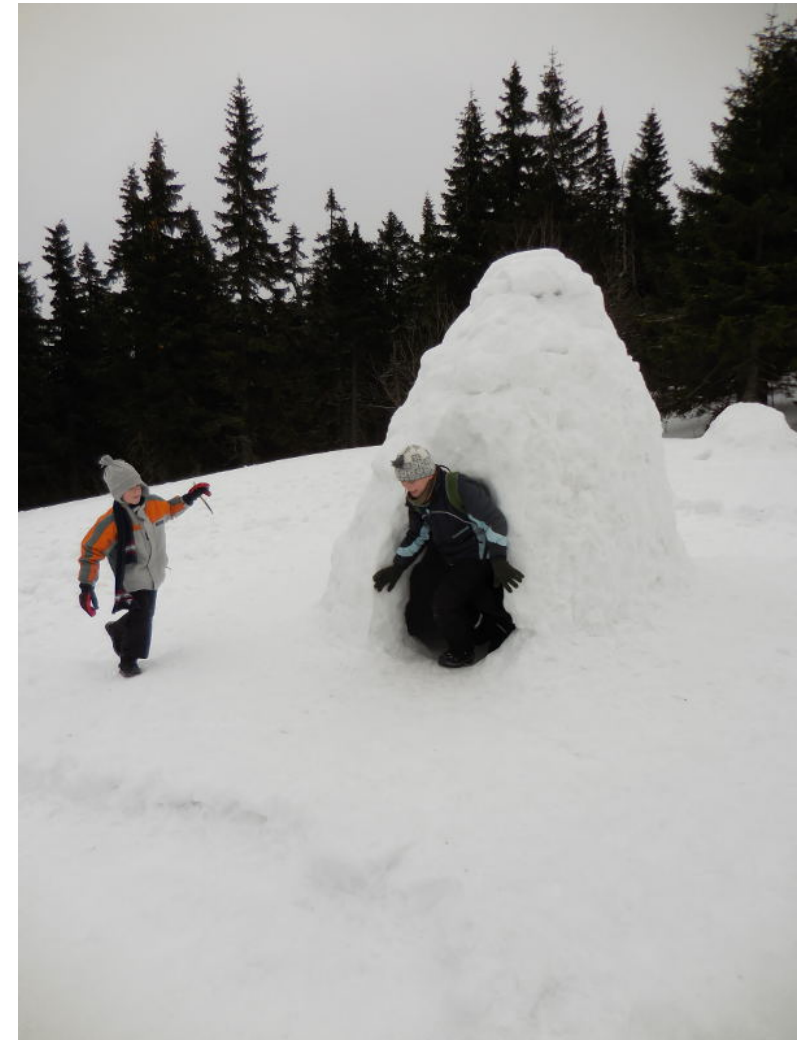
Rovnou zaostřeme na příběh, který jsme z osmé kapitoly Lukáše četli: Co v příběhu o uzdravení hrůzu vzbuzujícího podivína z Gadary (či Gerasy) ukazuje směrem k této ústřední pointě, čím byl pro církev druhé poloviny 1. a začátku 2. století významný? Proč Ježíš s učedníky podnikl nebezpečnou cestu přes jezero jen kvůli tomuto jedinému člověku? Víme, že Ježíš k lidem mluvil v podobstvích. A co když i příhody Ježíše a učedníků, které evangelisté líčí, jsou kromě samotné události také podobstvím? Nemusíme přesně rozumět tomu, jak tehdy

lidé jednali, ale podobenství těch příběhů je nadčasové a oslovuje křesťany všech generací.

Předehrou dramatu v Gadaře je napínavá cesta tam. Plavba byla zvláštní (L 8,22–25), jako by jim nějakí démoni (dnes říkáme přírodní síly) chtěli zabránit v dosažení druhého břehu. Když vystupovali z lodi, s úlevou si oddechli, že ten děs na rozbořených vodách mají za sebou a stojí na pevné zemi. Možná se přesto cítili stísněně. Gerasa leží **naproti** Galileji; zatímco v Galileji je kázáno evangelium a přibývá tam učedníků, Gerasa je její hluchý protipól – tam evangelium nezní.

A tu se s nimi potkal ten muž. Vypuzený ze společnosti lidí, protože se odmítal obléknout. Myslím však, že lidé ho jako nesnesitelného vyplivli mezi hroby i z jiné příčiny. Klíčové slovo, v němž se skrývá tajemství příběhu je množství. Ať už je to celá legie démonů, nebo veliké množství vepřů, nebo i množství lidí z oblasti toho města. Třikrát množství.

S lidmi toho města není něco v pořádku. Klidně to mohlo být tak, že jejich zlostný křik vystoupal až k nebi a Hospodin se rozhodl sestoupit a pohledět na ně. Podobně jako na Sodomu nebo Ninive. Je divné, že těsně za hranicí Izraele se pase dvoutisícové stádo vepřů, zvířat, která Izraelci z náboženských důvodů nechovali. Jako by ta hrůzná fantaskní pasťovina s vepři ryjícími mezi hroby byla zrcadlem města – kouzelným zrcadlem,

V Janských Lázních

Příspěvek na rekreaci pro seniory

Synodní rada na svém zasedání dne 3.2.2015 rozhodla, že členové ČCE, jejichž jediným příjmem je starobní nebo invalidní důchod, se mohou obrátit na synodní radu s žádostí o příspěvek na rekreační pobyt pořádaný Českobratrskou

církví evangelickou. Výše příspěvku může činit maximálně 75% prokazatelných nákladů na pobyt. Na jeho poskytnutí není nárok, udělení závisí na finančních možnostech poskytovatele.

bychom před kostelem velkým jako ten, ve kterém probíhaly korunovace francouzských králů v Remeši. Při výkladu se začala naše skupinka shlukovat konfesně, až nakonec vykrytalizovala neabrahamovská družina dvou Japonců a tří Číňanek, velmi římsko-katolická družina Argentiniek a reformovaná směska dvou Němců, jednoho Holanďana, jednoho Američana a jednoho Čecha.

A jak tak paní průvodkyně povídala, začali jsme souhlasně kývat, nesouhlasně se mračit, až to bylo legrační. První byli kolegové z Asie. Když slyšeli o tom, že kataři věřili, že máme co dělat se dvěma bohy – dobrým a zlým, mumlali, rozzářeně příkyvovali a ptali se, jestli to je jako jing a jang, zatímco my zbylí křesťané, jati silnými ekumenickými pocity, jsme se tvářili kolektivně zhnuseně. Karta se obrátila hned za chvíli při výkladu o tom, jak s katary byly do války zapletení i valdenští, kteří hledali pravdu v Písmu spíše než v tradici a o Hospodinu si chtěli povídat ve francouzštině spíše nežli v latině. To se reformování souhlasně rozvlnili, zatímco římské křídlo společnosti se tvářilo nesouhlasně a zamračeně káravě. A při závěru řeči, když bylo jasné, že to kataři a jim podobní prohráli a křesťanstvo bylo novým pořádkům vyučováno v nakřivo postaveném kostele, si protestanti s římskými prohodili role a jejich souhlas i nesouhlas byl zarámován čirou čínsko-japonskou nechápavostí. Od kostela jsme odcházeli rozdělení a moc spolu nemluvili.

Vlastně ani není důležité, že to s těmi heretiky ani s tím stavěním kostela asi nebylo přesně tak, jak to paní průvodkyně vyprávěla. Spíš jsem si říkal, jak snadno si v sobě necháváme rozdmýčovat pocity v pravdě nedobré. Byli jsme tehdy v tomhle složení pospolu pár dnů, bavili se, spokojeně odfukovali pod dary pyrenejské pohostinnosti a ani jednou se na sebe nemračili. Až u toho kostela. Křesťané, kteří následují Krista každý po trochu jiné cestě, ale kteří nejsou proti sobě, na sebe mírně nevražili. Pro co? Pro krev prolitou tak dávno, že už se nedobereme toho, zda tekla pro víru nebo pro slávu králů? (Mimochodem na té „katarské“ straně tehdy padlo Jeho katolické Veličenstvo aragonský král Pedro II., které mělo k milým Argentinkám po všech stranách blíže nežli Filip August, král Francie, představovaný v této při co ochránce pravé víry). A tak tu vedle kostela stál vztah dvou skupinek lidí, jimž z kapsy kouká pas nebeského království, kteří ale tady na Zemi patří každý trochu jinam. A ten vztah měl o poznání nesprávnější tvar nežli kostel samotný. Občas si tohle jarní dopoledne vybavím, když mne trochu popíchává vlastní pýcha a ptá se, co zas ti jiní křesťané blbnou a jestli není potřeba se na ně mračit. A zkusím si dávat pozor, abych se na ně nedíval brýlemi tak šišatě sestrojěnými, jako je našišato postavený toulouský kostel svatého Štěpána.

Matěj Cháb

kteří ukazuje pravdu bez závoje. A člověk obsazený legií démonů je podobenstvím téhož, je také obrazem města v zrcadle pravdy.

Lidé nechtějí mít před očima zlo, které vychází z nich. *Ze srdce vycházejí zlá myšlenka, . . .* (Mt 15,19), a tak je sami před sebou ukrývají. Ale nelze trvale popírat něco, co je. Vyjde to najevo, nabude to jiné podoby. Mohou se tvářit, že nevědí, odkud se bere ten zápach vepřů smíšený se zápachem rozkládajících se těl.

Ale našel se člověk, který nedokázal žít v tom pokrytectví, kdy jsou sobectví, pýcha, závist a násilí prohlašovány za nutný a normální předpoklad blahobytu. Měl upřímné srdce, svědomí nezkřivené. Jenže právě proto byl trnem v oku ostatním. Zbláznil se těch hrůz, jichž byl každodenním svědkem. Vyhnanství a nesmírné utrpení mu byly únikem i trestem.

Ježíš přišel vysvobodit tohoto člověka a zachránit tak město i celou oblast od přicházející pohromy. Jako Sodoma i Ninive – město dostalo v poslední chvíli šanci na odvrácení zkázy. Kdo, kromě Ježíše, rozpoznal plnost času? S jeho příchodem se naplnil čas, i sem do kraje zakletého legií démonů musel přinést vykoupení. Všechno to množství démonů zotročující duše lidí a působící ničivou bolest jedinému nepoddajnému zhyne ve vodách jezera – vracejí se do panství temnot, kam patří.

Množství ve všech třech podobách naráz mizí ze scény. Vepři tonou, člověk z hrobů je volný, klidný a při smyslech, lidé z města jsou jako probuzení z dlouhého snu a dezorientovaní. Ještě jim nedochází plný význam toho, co se stalo, a prosí Ježíše, ať jde pryč. Temno z jejich srdcí vychází najevo a ztrácí tak na

síle, lidé však mají ještě strach. Proto tam osvobozený musí zůstat. Je jedním z nich a může jim pomoci.

On je apoštolem tohoto kraje, tak zvané Dekapole, Desitiměstí. Křesťané příštích generací v této oblasti si jej budou při čtení evangelia připomínat.

Proto Ježíšovi stálo za to podniknout za jedním člověkem dlouhou a riskantní cestu, proto také evangelisté nezamlčeli tento příběh. Pro všechny věky budiž známo, jak ke spasení přišla tato bohatá a lidnatá krajina.

My se však vraťme k množství, pozoruhodného, snově symbolického obrazu odcizení. Toto odcizení rozpoznal již sedm století před Kristem Jeremiáš. Odcizení Božího lidu Bohu. Naučili se plnit své náboženské povinnosti bez toho, aby to na ně mělo sebemenší dopad. Bůh však hledí k srdci. Jeremiáš předával Boží slovo, Hospodinův výrok, který šel daleko za hranici korektnosti, totiž že Judejci mají neobřezané srdce. Vykonávají jen tupou rutinu obětních rituálů. Svě srdce podali knězi spolu s obětním zvířetem, aby si ho na oltáři, kde tekla krev obětovaných zvířat, nechali očistit, jako by se jich to ani netýkalo. Sotva obřad skončil, obraceli se zády k oltáři i k Bohu a dělali, co sami chtěli. Jednou za čas člověk podstoupí obřad smíření. Vyhrabe z harampádí své duše svědomí a podá jej knězi, ať dělá, k čemu je povolán, co umí. A pak člověk zase jde a stejně jako předtím utiskuje chudé vdovy a sirotky, libuje si v bezpráví a loupeži.

Hospodinovo slovo v ústech Jeremiáše je hodně radikální. Odvádí pozornost od vnějších rituálů k nitru člověka. V Izraeli našlo jen sporadickou odezvu a ještě v době Ježíšově zůstávalo vše více méně při starém: středem bohoslužby byl je-

ruzalémský chrám a oběti. Izrael byl stále odcizen Bohu a jeho srdce stále neobřezané. Ježíš vlastně přebírá Jeremiášovu prorockou štafetu, o lidském srdci mluví velmi často. Proměna srdce, myšlení je důležitější než dodržování předpisů.

K čemu je Židům obřízka, když se k Bohu staví pokrytecky? K čemu jsou všechny svátky a předpisy pro různé oběti za různé hříchy, když lidé odkládají srdce a své hříchy si vůbec neuvědomují, nepřipouštějí, nechtějí si je odříct?

Jeremiáš prohlašuje: *Nemluvil jsem k vašim otcům a nepřikázal jsem jim zápalu a oběti, když vycházeli z Egypta! Přikázal jsem jim jedině: Poslouchejte mě a budu vám Bohem a vy budete mým lidem, chodte po všech cestách, jak jsem vám přikázal a povede se vám dobře.*

A ještě zřetelněji: *Obřezte se Hospodinu a odejměte předkožku srdce vašeho, muži Judští.*

Fyzická obřízka nic není, ani o vaše oběti nestojím, ale vezměte svá srdce z oltářů, kde vaše hříchy formálně a neosobně odčiní někdo jiný, a nechte je bít ve své hrudi. Je to bolestné, budete zranitelní, ale je to očistné a je to jediná cesta k záchraně. K životu v lásce.

Křesťané se někdy spoléhají na svůj křest jako na něco, co je v kritické chvíli (smrti) zachrání. Křest je však tělesný

úkon, v zásadě podobný rituálním úkonům starých Izraelců. Sám o sobě nebrání pěstovat si vskrytu různé nečisté demony a pást je na truchlivých místech. Ze svých nutkavých poklesků přitom rádi obviňujeme jiné a trápíme je tím. Neváháme dokonce obviňovat z hereze upřímné věřící lidi, kteří si chtějí prožít svůj křest a podstoupí jej podruhé, protože „křest je přece jen jeden!“. To je ovšem pustý formalismus! Ano – jen jeden smývá viny, jméno jednoho při křtu vyznáváme, ale opakování ponoření do vody Boha neurazí. Boha urazí upjatá obřadnost pokrytců.

Někdy se zdá, že podržujeme sebe i jiné církevnímu zřízení, jako by to byly věčné pravdy. Možná, že občas se spokojíme s rutinou, která nám dává pocit klidu a bezpečí. To je falešný dojem. Bůh nás vysílá na cestu, tam venku je nám ochranou a posilou. Sedíme-li zavření doma, zůstáváme sami. A proto stále potřebujeme slyšet: pokřtíte svá srdce! Odstraňme nepokřtěnost našich srdcí, jinak bude všechna voda vylitá na nás při křtu k ničemu. Naslouchejme živému Božímu slovu a nebojme se vyjít, třeba i přeplovat závratnou hlubinu, i když na druhém břehu bude jen jeden chudák. Třeba zrovna tohle přeplutí bude znamenat spásu množství.

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

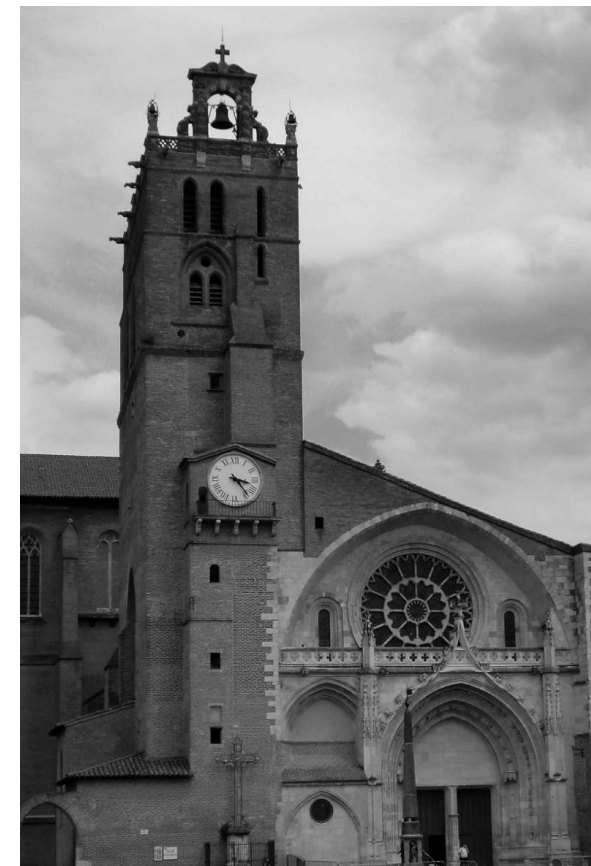
Pane Bože,
pokorně Tě prosíme:
O slitování nad námi, hříšnými lidmi.
Prosíme Tě o požehnání budoucím maminkám a novému stvoření.
Přimlouváme se u Tebe za celé rodiny

k vytrvání ve víře a lásce.
Prosíme Tě, Pane, za nemocné v našem sboru.
Přimlouváme se, laskavý Otče, za všechny ošetřující a sloužící v nemocnicích, ústavech, domovech i v rodinách.

Nesprávný tvar

Nesprávný tvar – název této Chestertonovy povídky mi bleskl hlavou, hned jak jsem ten kostel uviděl. Ve Francii jsou různě nedodělané chrámy Páně, srážky snů a plánů s ekonomickou nebo politickou realitou je porůznu ozvláštnily, ale tohle vypadalo jinak. Kostel svatého Štěpána, sloužící jako katedrála, byl (vlastně je) postavený šejdrem.

Jako součást pestrobarevné skupinky sebrané od Asie přes obě Ameriky až po Evropu jsem si krátil čas před odjezdem na letiště, vlek se po centru Toulouse za místní paní průvodkyní na procházce ke katedrále. Když se ve Francii dozvíte, že se půjdete podívat na katedrálu, znamená to, že kochání nemusí být zaměřeno jenom na harmonickou gotickou fasádu.

Katedrální kostely jsou tam rozličné, od románských střížených mírně byzantským vlivem, jako mají třeba v Périgueux, až po úplně moderní, na kterých zvenku ani nepoznáte, že jde o kostel. Takový mají u Paříže, v Evry. Ale žádný z nich není nakřivo jako ten toulouský. Za nesprávným tvarem, říkala paní průvodkyně, stojí touha ukázat jižanům, jak se ve francouzském království staví k poctě Hospodinově, která narazila, jak jinak, na potíže s financováním. Výsledkem je

trochu šišatý západní portál, s rozetou jak vystříženou z pařížské Notre Dame, kterým vstoupíte do chrámové lodi. Ale abyste došli z lodi do chóru, musíte doleva a pak zase doprava. Celé je to prostě dost nezvyklé.

Paní průvodkyně nám povídala o tom, jak francouzská církev chtěla mít v Toulouse po skončení katarských válek místo, kam by mohla shromáždit hodně lidí, aby jim rozmlouvala jejich katarství. Kdyby byla přestavba dokončená, stáli

Lima byla

Na počátku roku 2015 skončily pravidelné ekumenické bohoslužby dvou sousedních vinohradských sborů, husitského a evangelického. Bezmála dvacet let se konaly buď ve sborovém sále u nás na Korunní, nebo ve Farského sále na Dykově ulici. V poslední době také u Martina ve zdi. S vinohradským husitským farářem Danem Majerem jsem se potkal na jezuitských exerciciích v Českém Těšíně v roce 1996. Jenomže na exerciciích se musí mlčet. Nápad začít něco společně dělat padl až poté, kdy se v roce 1997 Majerovi přistěhovali ze západočeských Kralovic na Vinohrady. Svým osobnostním ustrojením i teologickým profilem patří Dan Majer k liturgickému, na katolické a pravoslavné tradice navazujícímu křídlu CČSH. Odtud nápad společných pravidelných bohoslužeb, vždy první čtvrtek v měsíci. Mně samotnému připomínaly táborák, který tu na rozhraní dvou sborů společně udržujeme. Jednou za měsíc se u něj uprostřed týdne sejde několik poutníků, společně přiloží polínko přímlov – a jde si po svých. Proto jsme se snažili, aby hořel i přes léto. Bohoslužby se konaly podle Linské liturgie. To je pořad, navržený původně k jednorázovému použití jako jakési liturgické esperanto při ekumenické konferenci, konané v roce 1982 v peruánské Limě (účastnil se jí tehdy i náš profesor Josef Smolík). Někdy jsme

používali také tzv. skotskou liturgii, jednodušší pořad z pera skotských reformovaných. Linská i skotská liturgie mají dvouohniskovou strukturu křesťanských bohoslužeb – kázání a Večeři Páně. Obsahují klasické odpovídací modlitby. Zpočátku jsme v tom všichni dost plachtili, očima připoutaní k nakopírovaným sešitkům. Postupně, bez velkého učení, jen díky opakování, se nám věty těchto modliteb dostaly pod kůži a začaly působit. Aníž bychom dovedli říci, kdy přesně, začala nás liturgie přenášet k mohutné řece, ba možná spíše k vodopádu dějin spásy. Teprve při recitaci „napůl zpaměti“ jsem zažil, jak se liturgií napojujeme na něco, co tady už dávno je a pulsuje si svým vlastním životem. Nevytváříme něco nového, jen se k tomu ze svých roztěkaností připojujeme. V tomto rámci pak má kázání mnohem skromnější úlohu. Je spíše osobním svědectvím kazatele o platnosti jednoho aspektu daného textu, bez nároku na úplnost. Někdy se nás sešlo, co by na prstech jedné ruky napočítal. Více než dvacet nás nebylo snad nikdy. Děti se účastnily celkem rády. „Častokrát a rozličnými způsoby“ k nám Pán Bůh mluví a stejně rozličné jsou i způsoby naší odpovědi. Jsem vděčný za léta vinohradských „Lim“.

Petr Sláma

Tvá velká láska k postiženým, chronicky nemocným, nemohoucím a nejmenším, nechť je příkladem a povzbuzením nám všem umět pohotově pomáhat. Všemohoucí Bože, prosíme Tě o pomoc a poznávání Tvé Boží svrchovanosti proti lidské neposlušnosti, kdy se na tolika místech světa válčí, vraždí a nenávidí. Nedovol, Pane, zneužívání náboženství,

veď svůj lid k ekumenické toleranci a úctě. S vděčností Tě prosíme o slitování. Dej se, prosíme, poznávat mladé generaci k důvěře a víře v jednoho Boha – v respektu k moudrosti z Ducha Svatého, touze po míru, pokoji, naději a lásce. O to Tě, Pane, prosíme. Amen

Péče o kostel

Petr Palladius

V krátkém úryvku textu Petra Palladia, biskupa dánské luterské církve v 16. století, se dozvíme, že všední starosti nejsou jen doménou staršovstev dnešní

církve.

Kurátoři nechť pravidelně prohlédnou střešní klenbu a zjistí, nezatéká-li do kostela, nebyly-li strženy olověné pláty,

nerozbily-li se tašky a nevznikají-li škody z proděravělých okapů. Kdyby se totiž dobrý lid modlil v dešti a vlhku, přišel by o zdraví těla, kde hledal zdraví duše. Zavlnou-li zdi uvnitř kostela plísni, je už příliš pozdě a kurátor z toho má velkou ostudu. Prvním úkolem kurátora je dbát o dokonalý stav střechy kostela. Každý z vás chce žít ve svém domě, jíst a spát pod spolehlivou střechou a ne pod okapem. Pochopte tedy, že také tento dům, který patří našemu Pánu Ježíši Kristu, musí mít vždycky dobrou střechu.

Je také zapotřebí neprodyšných oken. Dobře víte, že sníh vnikne i tam, kam

nepronikne sluneční paprsek. Je nedobré, když si dobří lidé musí klekat do sněhu a kaluží. Kdo by si tady zničil šaty, raději zůstane doma. Kurátor proto dá opravit okenní tabulky, ještě před zimou je dá zaskytovat, kde je toho třeba, aby dobrý lid mohl pěkně v suchu naslouchat Božím slovu pod dobrou střechou a za spolehlivými okny...

Peder Palladius, VISIT ATSTBOG, 1543 (Vizitační kniha pro potřeby sborů). In: MOLNÁR, A. Slovem obnovená. Praha: Kalich 1977, 265 stran.

Vybrala Olga Navrátilová

Z kázání Jana Husa na čtvrtou neděli postní

Jan 6, 1–14

Potom odešel Ježíš na druhý břeh Tiberiadského jezera v Galileji. Šel za ním velký zástup, poněvadž viděli znamení, která činil na nemocných. Ježíš vystoupil na horu a tam se posadil se svými učedníky. Byly blízko židovské svátky velikonoční. Když se Ježíš rozhlédl a viděl, že k němu přichází četný zástup, řekl Filipovi: „Kde nakoupíme chleba, aby se všichni najedli?“ To však řekl, aby ho zkoušel; sám totiž věděl, co chce učinit. Filip mu odpověděl: „Ani za dvě stě denárů chleba nepostačí, aby se na každého aspoň něco dostalo.“ Řekne mu jeden z učedníků, Ondřej, bratr Šimona Petra: „Je tu jeden chlapec, který má pět ječných chlebů a dvě ryby; ale co je to pro tolik lidí!“ Ježíš řekl: „Ať se všichni posadí!“ Na tom místě bylo mnoho trávy. Posadili se tedy, mužů bylo asi pět tisíc. Pak vzal Ježíš chleby, vzdal díky a rozdělil v sedícím; stejně i ryby, kolik kdo chtěl. Když se nasýtili, řekl svým učedníkům: „Seberte zbylé nalámané chleby, aby nic nepřišlo nazmar!“ Sebrali je tedy a naplnili dvanáct košů nalámanými díly, které z těch pěti ječných chlebů po jídle zbyly. Když lidé viděli znamení, které Ježíš učinil, říkali: „Opravdu je to ten Prorok, který má přijít na svět!“

(...)Papeže i kardinálův dotýká se,

když se káže proti pýše, proti lakomství a zvláště proti svatokupectví; protož stala by se mi pravda jako Ježíšovi. A zvláště, že jsem shledal svědy křivé a jejich svědectví, jež na mne svědčili v Praze, svědectví do Říma poslali; mezi kterýmiž svědky jeden svědčí, že káží, že když kněz mši slouží, že tu není tělo Boží. Druhý svědčí, že když kněz jsa v hříchu smrtelném mši slouží, že tu není tělo Boží. Třetí svědčí, že jsem kázal, že baba jest důstojnější ve všem než papež; a jiných kusů mnoho mi křivě přisuzují. A na listech, jež na mne vydal kardinál, soudce nejprvnější, již mne pokládá za svůdce lidu, nálezcem bludův; a (...) Michal, farář z Nového města od svatého Vojtěcha pokládá, že všichni věrní křesťané mají mne za kacíře (...) a že každý den v Betlémě bludy a kacírství káží, že jsem kníže kacírský a hlava kacírův. Ale to mi, doufám v milého Krista, neškodí, aniž mne to rmoutí. Neboť vím, že jeho svaté milosti kněží totéž učinili a nakonec ohavnou smrtí a ukrutnou umořili. Jehož svaté milosti poručil jsem svou při, aby ji dokonal, jak ráčí, buďto i mým od lidí zavržením i smrtí, ale od své pravdy aby mi nedal odpadnouti.

Vybral Pavel Filipi

Premiéra ČKA v našem sboru ve čtvrtek 19.2.

Na Praze 2 a 3 byla před nedávnem založena nová pobočka České křesťanské akademie. Celkově už sedmdesátá pátá! Svědčí to o tom, že myšlenky ČKA jsou živé, aktuální: *Česká křesťanská akademie chce v křesťanském duchu pomáhat rozvoji svobodné české společnosti na poli kultury, politiky a ekonomie. Je to nezávislé sdružení občanů, které je otevřeno nejenom křesťanům všech církví, ale i lidem, kteří cítí odpovědnost za uplatňování křesťanských kulturních a morálních hodnot ve společnosti. Je nestátní, neziskové a nadstranické.*

Naše setkání jsou samozřejmě otevřena všem, ale jsme přesvědčeni, že zejména v naší části Prahy žije mnoho spoluobčanů, pro které budou přínosem. Chceme pomáhat naší společnosti. A tou největší pomocí je šíření evangelia, či řečeno jinak křesťanských hodnot v celé společnosti.

E. Čašková večer zahájila a zejména uvítala prof. Jana Sokola, který ochotně přijímá pozvání naší církve – vzpomeňme například jeho pravidelných přednášek v rámci ESBUEkumenická setkání s biblí a uměním). Je asi tím nejpovolanejším k tomu, aby promluvil na téma Křesťan a politika i kvůli tomu, že svým statečným postojem v souvislosti se vznikem a fungováním Charty 77 přispěl vý-

znamně k pádu komunistického režimu.

Z plejády myšlenek, které v jeho přednášce zazněly, zmíním jako příklad jednu, která mne zvlášť zaujala:

Svoboda není nezbytnou hodnotou pro všechny občany. Ale právě křesťané spolu s umělci, vědci a intelektuály patří k těm, pro které je prioritou. Nebudeme-li se pro její získání a udržení angažovat, budeme tak trochu černými pasažéry, kteří ponechají ty druhé, aby ji na nás zaručili.

V bohaté diskusi vystoupil například i prof. Jakub Trojan: *Tři hodnoty apoštola Pavla – víra, naděje láska by doplnil o vděčnost a odpovědnost.* V diskusi promluvil i prof. Petr Pokorný.

Děkuji vedení našeho sboru, že večer zorganizovalo. Počet návštěvníků byl velmi povzbudivý a otevírá se možnost, že by se podobná setkání vždy jednou za měsíc mohla pravidelně opakovat a stát se tradicí.

Mám do budoucna prosbu. Až se vše rozroste, nedokážu vše zorganizovat sám. Uvítal bych pomoc (třeba i mírně honorovanou), zejména při rozesílání pozvánek.

Příští setkání bude v úterý 17. března v 19 hod. a promluví prof. Jiří Grygar na téma Věda a víra. Jste všichni srdečně zváni.

R.Kvapil

Z Pamětí Jana Špačka V.

Návrat do Prahy, na Královské Vinohrady.

Jan Špaček byl stále ještě v Mostě a čekal a pevně věřil, že Pán Bůh pro něho něco učiní. Při své poslední návštěvě v Praze se zastavil u kurátora vinohradského sboru, pana stavitele Antonína Dvořáka, a žádal ho, aby mu pomohl zakotvit v Praze. Ten slíbil, že tak učiní. V Mostě pak jej upoutal inzerát v novinách, že firma Hamerník na Královských Vinohradech přijme zámečnického dílove-doucího. Napsal tam a byl přijat. Když se přišel představit Adolfo Hamerníkovi, řekl mu tento jeho nový zaměstnavatel: „Měl jsem přes padesát žádostí, hlásili se mi inženýři od Ringhofferů a vás přijímám proto, že mi stavitel Dvořák řekl, že mu na tom záleží, abyste byl v Praze.“ „Ano, tak to můj Pán učinil,“ píše Jan Špaček ve svých Pamětech, „uložil kurátorovi vinohradského sboru, aby se za mne přimluvil a ten, který pro něho pracoval, muž bez víry a bez Boha, poslušně vykonal to, co Bůh rozkázal, přijal mne do zaměstnání.“

V práci dostal odpovědný úkol starat se, aby padesát dělníků mělo potřebné suroviny, výkresy a míry. Dělal i výkresy pro nový ceník. Vyměřoval prostory pro chladírny ve vinohradské tržnici a zhotovil výkresy na železné stěny, které tam přišly. Pro vršovická kasárna pak připravil výkresy železných vrat a plotu. Byla to náročná a odpovědná práce. Konal ji svědomitě, ale srdcem byl při práci na vinici Páně ve vinohradském sboru. Stal se učitelem Nedělní školy, místopředsdou Spolku mladých mužů „Blahoslav“ a byl povolán i do staršovstva sboru. Po

roce a půl přešel k jinému zaměstnavateli Vojtovi Najmanovi. Tam pracoval většinou pro vinohradské domy. Vzpomíná, že „v Korunní třídě na jednom domě šikmo proti naší modlitebně pracoval na ozdobném balkonovém zábradlí, příkrývajícím asi třetinu domovního průčelí. Zábradlí se zvedá od druhého do třetího patra a jest zakončeno vodorovným železným stropem s velkými růžicemi. A ve vedlejším domě ve Slezské ulici proti Národnému domu jest kované balkonové zábradlí mýma vlastníma rukama zhotovené i na místě osazené.“

Založení vlastní provozovny

Jan Špaček ve svých Pamětech píše: „Hned od začátku jsem šel s Tím, jenž nás nikdy neopouští, byl jsem pln klidu a odvahy. S Ním jsem brzy našel první provozovnu v Přemyslově ulici, dobré dva dělníky, dva učně a dobré zákazníky. A jako na potvrzení toho, že pobožnost jest ke všemu užitečná a má tohoto i budoucího života zaslíbení, byla mi zadána první práce zámečnická pro novostavbu modlitebny Svobodné reformované církve v tehdejší Brandlově, nyní Římské ulici na Vinohradech.“ Na otevření zámečnického závodu Jana Špačka upozornily i „Evangelické listy“ redigované farářem L.B. Markem. V Pamětech čteme: „V neděli večer na to, při odcházení z pobožnosti konané v bytě pana faráře Karafiáta Na Smetance, řekl mi spisovatel Broučků při podávání ruky: Rád bych viděl vaši dílnu. Budu se těšit na vaši návštěvu, odpověděl jsem na to a pan farář zakrátko

přišel. Velký statný muž, z jehož pečlivě vyholeného obličejce zářily pod brýlemi dvě jasné modré oči, oblečen dlouhým černým, takzvaným císařským kabátem se sněhobílým límcem a bílou mašličkou u krku a s tvrdým černým kloboukem na hlavě, se objevil v mé dílně. Když si ji prohlédl, dával mi při odchodu následující radu: Z úspěchu se příliš neradovat a nad neúspěchy se příliš nermoutit. Když se na jedné straně dveře zavřou, může na druhé straně Pán Bůh zase dveře otevřít. Pak se na mne přišel podívat též pan farář L. B. Marek a také z jeho zájmu o mne jsem měl radost“.

Dům číslo 24 v Nitranské ulici na Královských Vinohradech

Tento dům s dílnou a velkým dvorem koupil Jan Špaček v roce 1913 společně s manželi B. a E. Závodskými, rodiči jeho první ženy Olgy, která mu brzy zemřela. Děti spolu neměli. V roce 1921 si do tohoto domu přivedl svou druhou manželku Marii, rozenou Jirsákovou. Pocházela jako on z Ledec. Svatbu měli v kostele v Klášteře nad Dědinou, oddával je farář Oskar Opočenský. Mārinka, jak se jí v příbuzenstvu říkalo, byla o 23 let mladší než její manžel. Měli spolu tři děti, dvě dcery a jednoho syna. V domě č. 24 v Nitranské ulici bydlel Jan Špaček až do své smrti v roce 1960. I svou druhou ženu o řadu let přežil. Po mamčině smrti mu vedla domácnost jejich dcera Věra, provdaná Šimková.

První světová válka

Jan Špaček ve svých Pamětech vzpomíná: „Dne 25. července 1914 byla sobota. Když jsem asi v 10 hodin večer vy-

cházel z bytu na cestu na nádraží, abych jel do Ledec na sestřinu svatbu na 26. července stanovenou, bylo mi ve dveřích odevzdáno zvláštní vydání Práva lidu, na jehož přední straně bylo velkými písmeny vytištěno: *Válka byla právě vyhlášena.*“ Svatba se uskutečnila, ale nad novomanželi Annou a Janem Větvíčkovými se vznášel černý mrak války. Jan musel narukovat a za 4 měsíce byla Anna vdovou. Nikdy se ani přesně nedověděla, kde a jak zahynul. Sám pisatel Pamětí byl čtyřikrát u odvodu, ale vždy vojenské služby zproštěn. Z nedostatku chleba a požívání potravin často nakažených onemocněl. Trpěl prudkými bolestmi žaludku. Někdy myslel, že se rána nedočká. Pán Bůh mu však zase poslal pomoc. Píše o tom: „Jak by ten Otec můj, který stvořil každou bylinku a jest tím nejlepším lékařem, včas nepomohl? On to byl, jenž mě přivedl do společnosti dvou členů vinohradského sboru bratra řídícího Svobody a bratra PhMr. ředitele Čermáka, když jsme šli z nedělního společného shromáždění. Řídící Svoboda, s nímž jsem ještě za války vydal tři sešity *Vínku obnovených žalmů*, si stěžoval na potíže při zažívání a ředitel Čermák mu řekl: *Pane řídící, pijte zeměžluč, Němci jí říkají Tausendguldenkrauf, to vám pomůže.* Radu bratru Svobodovi jsem přijal také já a po pilném užívání zeměžluče jsem byl důkladně vyléčen. Později jsem se tázal bratra MUDr. Josefa Šimka, odborného lékaře pro nemoci žaludku a střev a později sekčního šéfa ministerstva zdravotnictví v první republice, co on o zeměžluči soudí a on mi řekl: *Pro toho, kdo ji snese, my lékaři nic lepšího nemáme. Zeměžluč je třeba čtvrt hodiny vařit.*

Husův dům v Praze

Církev vlastnila dům v nynější Jungmannově ulici, kde byly byty a v přízemí vinnárna. Vznikl Spolek pro vybudování Husova domu a členem jeho ústředního výboru byl i Jan Špaček. Ve výboru byl přijat návrh, aby starý dům byl prodán a aby byl nalezen dům novější a modernější, který by se mohl upravit pro církevní účely. Úkolem vhodný dům nalézt a výboru o tom podat zprávu byl pověřen Jan Špaček. Dal inzerát do novin a podnikal i jiné kroky, ale stala se zvláštní věc, o níž ve svých Pamětech píše takto: „Na ten den, který rozhodl o budoucnosti Husova domu, nikdy nezapomenu. Ta síla Ducha, která vodí bludištěm světa všechny ty, kteří se jí dají vésti a někdy i ty, kteří se proti své vůli musejí dát vésti, ta mne přivedla do vinohradské Korunní třídy právě v té minutě, v níž jsem se musel setkat s bývalým předsedou spolku „Husův dům“, a kurátorem vinohradského sboru panem stavitelem Antonínem Dvořákem. Když jsem mu přišel do cesty, podal mi ruku a otázel se, jak se mám. Řekl jsem mu bez jakéhokoliv úvodu, že mi bylo výborem spolku uloženo opatřit kupce na starý a nalézt vhodný novější dům, který by se výboru hodil ke koupi. Pan stavitel, když to uslyšel, se na mne zadíval tak vážně, že se mi jeho pohled vryl hluboko do duše, a pak mi klidně vyložil, jak veliká by to

byla škoda, kdyby dům byl prodán. *To je stavební místo, které jsme hledali 20 let,* řekl. *Ale co máme, pane staviteli, dělat s největším prázdným bytem v prvním patře?* otázel jsem se. *Nechte z prázdných místností zřídit sál a začněte tam pracovat,* řekl stavitel. Nejbližší schůze ústředního výboru byla velmi čteně navštívena. Kromě tehdejšího předsedy faráře Josefa Součka, pozdějšího synodního seniора ČCE byli přítomni: Ferdinand Kafka, pozdější synodní kurátor, Dr. A. Boháč, ředitel Hájek, Jan Hála, Dr. Hrozný, bratři Faix a Ing. Škopek a jiní. Řekl jsem jim doslova vše, co jsem mluvil s kurátorem Dvořákem. Po mé zprávě bylo několik vteřin hluboké ticho. Pak se ke slovu přihlásil Ferdinand Kafka a navrhl, aby se z prázdných místností dal upravit přednáškový sál. Návrh byl přijat všemi hlasy. Úprava 1. poschodí Husova domu byla zadána stavitelské firmě Dušek, Horák, Máca v Praze. Po válce byla zadána výše uvedeným stavitelům nástavba třech pater a konečně firma Troníček vystavěla zadní budovu s Komenského sálem, takže byl Husův dům úplně dobudován a úkol Spolku pro vystavění Husova domu dokončen. Při tom se ukázalo, že lepší a příhodnější místo ve středu Prahy, v tiché ulici, by se nenašlo.“

Zde končí Paměti Jana Špačka a já jen dodám: Samému Bohu sláva a díky za Jeho věrného služebníka.

Jarmila Strádalová

”.